

Høringsuttalelse Kulturutredningen 2014 (NOU 2013:4) fra KS i Nord-Trøndelag

KS i Nord-Trøndelag sier seg tilfreds med at det nå fokuseres på behovet for et lokalt kulturloft.

Kommunene i Nord-Trøndelag har vært aktive bidragsytere til lokalt kulturliv, og har til sammen bygd opp et nettverk idretts- og kulturarener og festivaler og spel. Samtidig har det vært krevende å finne økonomisk handlingsrom til å opprettholde og styrke det Engerutvalget kaller den kulturelle grunnmuren: kulturskole, bibliotek, ungdomssatsing og frivillig kulturarbeid. Et Kulturlofte III bør derfor ha som mål å styrke det lokale kulturlivet og dermed også de økonomiske vilkårene for en økt kommunal satsing på lokal kultur.

KS i Nord-Trøndelag ser også behovet for å gi kulturpolitikken en samfunnsmessig forandring gjennom plan- og bygningsloven. Dette vil tydeliggjøre de påleggene som kulturloven gir det offentlige. Vi er også enige i Engerutvalgets beskrivelse av at kultursektoren og fordeling av kulturgoder er en viktig del av en demokratisk infrastruktur.

Videre vil KS i Nord-Trøndelag berømme utvalget for å ha gått grundig inn i problemstillingene og tatt alle innspill som har blitt reist på alvor. I kulturutredninga peker utvalget på at *"nedprioriteringene av den kulturelle grunnmuren faller sammen med nedbygging av den politiske og administrative organiseringen av den kommunale kultursektoren. Med færre representanter på høyt nivå i kommuneadministrasjonen ser det ut til å bli vanskeligere å få gehør for kultursektorens interesser og behov. Dette bidrar i sin tur til tendensen til at kulturfeltet i økende grad blir sett på som et aspekt ved andre politikkfelt og i mindre grad forstått som et selvstendig virksomhetsområde"*

I vårt fylke har vi mange små og mellomstore kommuner, og det er krevende å opprettholde fagstaber på alle områder. Kultur er et viktig virkemiddel for å oppnå andre mål (bosetting, folkehelse mv), men vi er også enige med Utvalget i at kultur i seg selv er et viktig satsingsområde hvor det er behov for fagkompetanse, både i kommuneadministrasjonen og i lokalsamfunnet.

KS i Nord-Trøndelag har følgende anbefalinger for videre oppfølging:

- ♦ I tråd med Utvalgets anbefalinger bør det vedtas gjennomgående nasjonale mål basert på verdier demokrati, rettferdighet og mangfold. De konkrete målene må utformes slik at kommunene fortsatt har muligheter til å utforme sin lokale kulturpolitikk samtidig som nasjonale mål følges opp.
- ♦ Utvalget vil at innholdet i kulturpolitikkenes ansvarsområde skal avgrenses til det de kaller yringskultur; kulturarv, museer, bibliotek, arkiv mv. og kunstnerisk virksomhet i vid forstand. KS ser fordelen med at det kulturpolitiske ansvarsområdet tydeliggjøres. Slik det er foreslått, vil definisjonen ikke sette grenser for hva enkeltpersoner eller grupper vil oppfatte som

viktige elementer i sin kultur, men er en avgrensning av det offentliges ansvar for utvikling av kulturpolitikken.

- ◆ Kulturløftet III foreslås som et lokalt kulturløft (se over) og foreslår å vurdere øremerking i en tidsavgrenset periode til folkebibliotek, kulturskoler, dirigentlønnsordning samt øvings- og framføringslokaler til det lokale kulturlivet. KS i Nord-Trøndelag støtter ikke forslaget om øremerking av tilskudd, men ser behovet for styrking av den kulturelle grunnmuren, inkludert styring av kommunenes egen kulturfaglige tilretteleggerkompetanse. Alternativer til øremerking kan være
  - økning i rammetilskuddet til kommuner som oppnår nasjonale mål (f.eks. 30% av grunnskoleelevne i kulturskolen),
  - bedre nasjonale tilskuddsordninger til frivilligheten (dirigentlønnsordninger)
  - og utvidede rammer for spillemidler til kulturbygg (øvings- og framføringslokaler for frivilligheten)
- ◆ Når det gjelder forslaget om etablering av et forskningssenter på kunst- og kulturområdet, vil KS i Nord-Trøndelag på generelt grunnlag si at det er en fordel for kommunene å baserte sin virksomhet på godt fundert kunnskap.
- ◆ Ett av de viktigste forslagene er overføring av hele ansvaret for kulturfeltet fra ulike departement til Kulturdepartementet. På kommunenivå er det oftest kulturavdelingene som - i tillegg til bibliotek, kino og allmennkultur - har ansvar for ungdomssatsing, kultur til eldre og grupper med særskilte behov og for frivilligheten. På kulturminneområdet deles ansvaret ofte mellom landbruks- og miljøforvaltningen (vern) og kulturforvaltningen (ta vare på og formidle lokalhistorien, reiseliv), mens kulturskolene dels er et ansvar for skolesektoren dels for kultursektoren. Om hele kulturfeltet samles i ett departement vil det fra kommunal sektor oppleves som en forenkling å ha ett departement å forholde seg til
- ◆ Når det gjelder kulturpolitikkenes lovgrunnlag er KS i Nord-Trøndelag positive til at kulturområdet tas med i Plan- og Bygningsloven på linje med folkehelse, og at kulturloven utstyres med bestemmelser som gjør den til et mer aktivt verktøy enn i dag. De øvrige forslagene i kulturpolitikkenes lovgrunnlag ser vi som en følge av eventuell endring i departementenes ansvarsområde.

Avslutning

KS i Nord-Trøndelag slutter seg i all hovedsak til de vurderingene og tiltakene som kulturutredningen foreslår. Når det gjelder innføring av økonomiske stimuleringsmidler, er KS i Nord-Trøndelag motstander av innføring av øremerkede tilskudd, og ber regjeringa vurdere å belønne kommuner som satser aktivt på "den kulturelle grunnmuren" gjennom økte rammeoverføringer samt gjennom nye tilskuddsordninger for lag og foreninger på grunnplanet.

Ellen Samuelson, leder av Norsk Kulturforum i Nord-Trøndelag har sammenfattet uttalelsen fra KS i Nord-Trøndelag.

Med vennlig hilsen

Einar Jakobsen
daglig leder
KS Nord-Trøndelag

Marit Moe
spesialrådgiver
KS Nord-Trøndelag